

Izaicinājumi attīstības programmu izstrādē Pierīgā

Lilaste, Carnikavas novads
09.05.2013.

Andris Eglītis
VARAM RPD
66016777

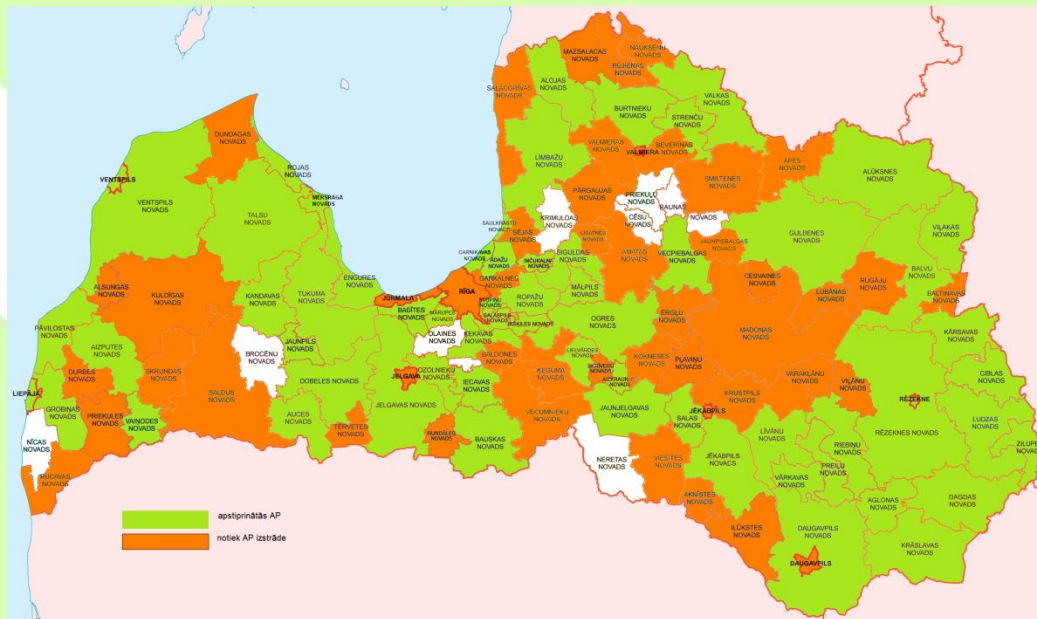
RĪGAS
PLĀNOŠANAS
REĢIONS

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Attīstības programmu izstrāde

Līdz 2013.gada 1.maijam 85 Latvijas pašvaldības ir izstrādājušas attīstības programmas

Pašreizējie trūkumi attīstības programmu saturā un izstrādes procesā (VARAM skatījumā):

- nav skaidri definēta ekonomiskā specializācija
- nav pietiekami izvērstā telpiskā (t.sk. starptautiskajā mērogā) dimensija
- attīstības plānošana ir vāji saistīta ar budžeta plānošanu
- tiek paredzētas tradicionālās (ikdienas) lietas, trūkst stratēģiskais skatījums
- nepietiekami ievērtēts sadarbības aspekts funkciju izpildē (pašvaldību savstarpējā sadarbība, sadarbība ar kopienām)

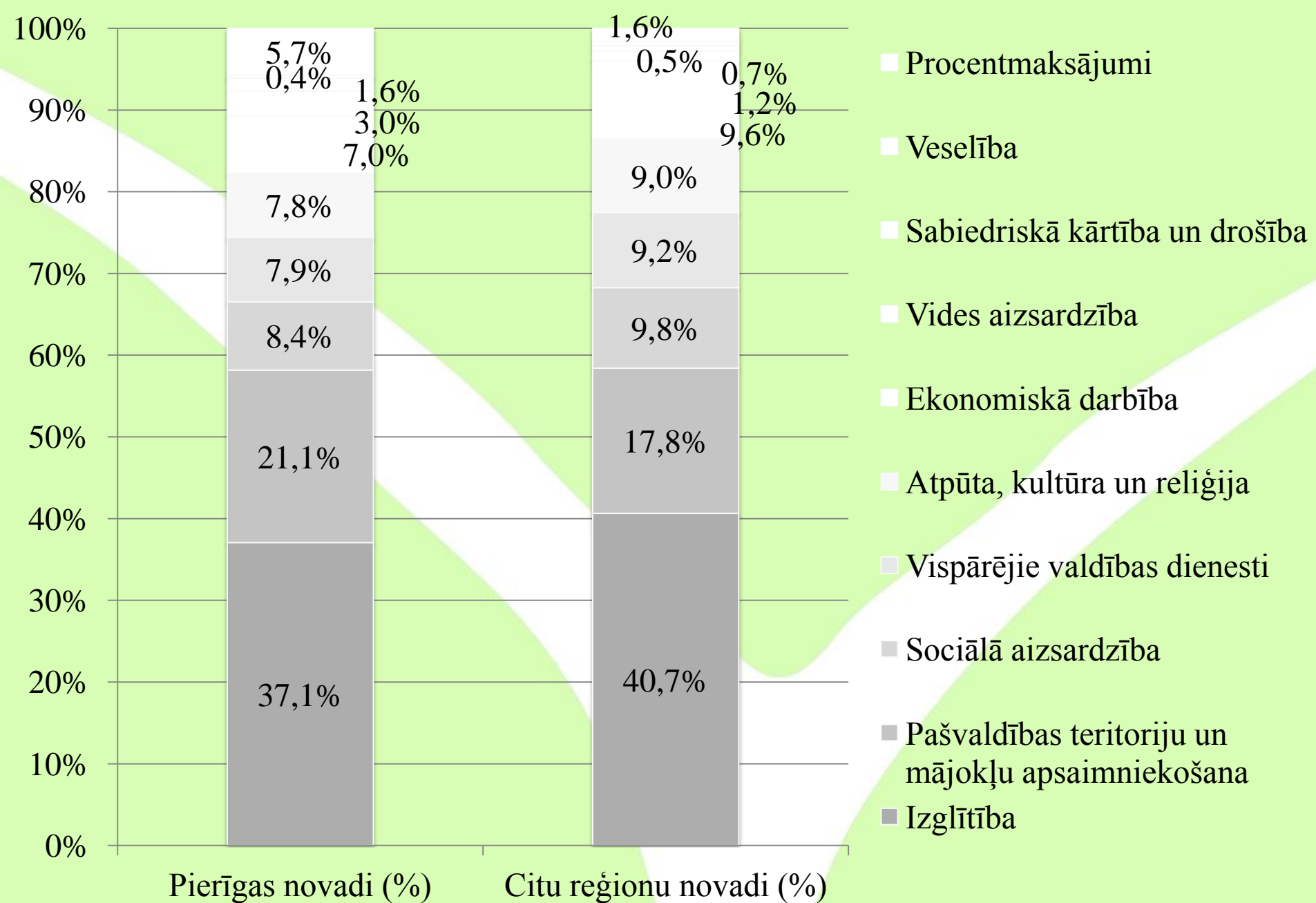

TENDENCES UN IZAICINĀJUMI

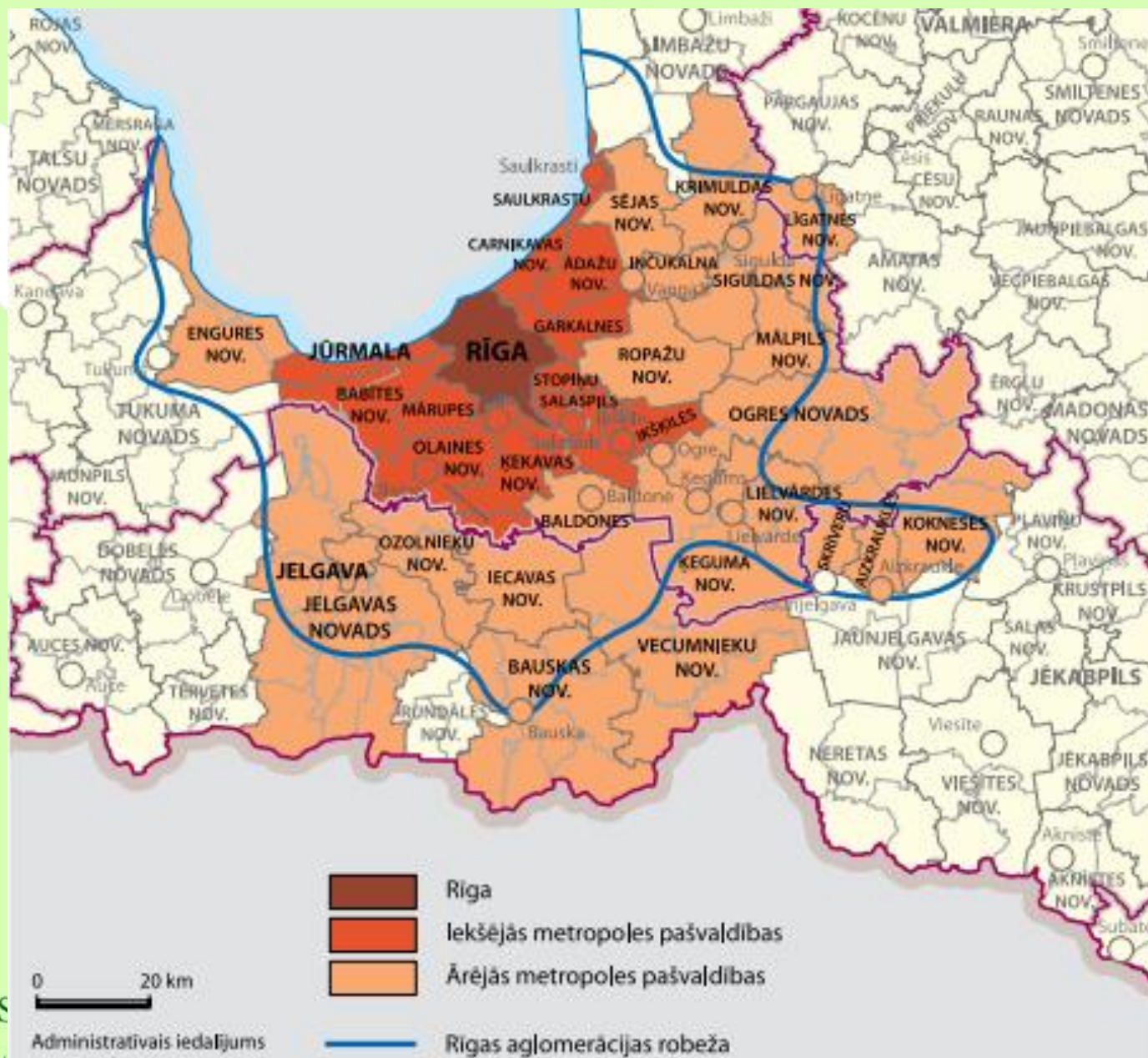

Novadu prioritātes (finansiālā izteiksmē)

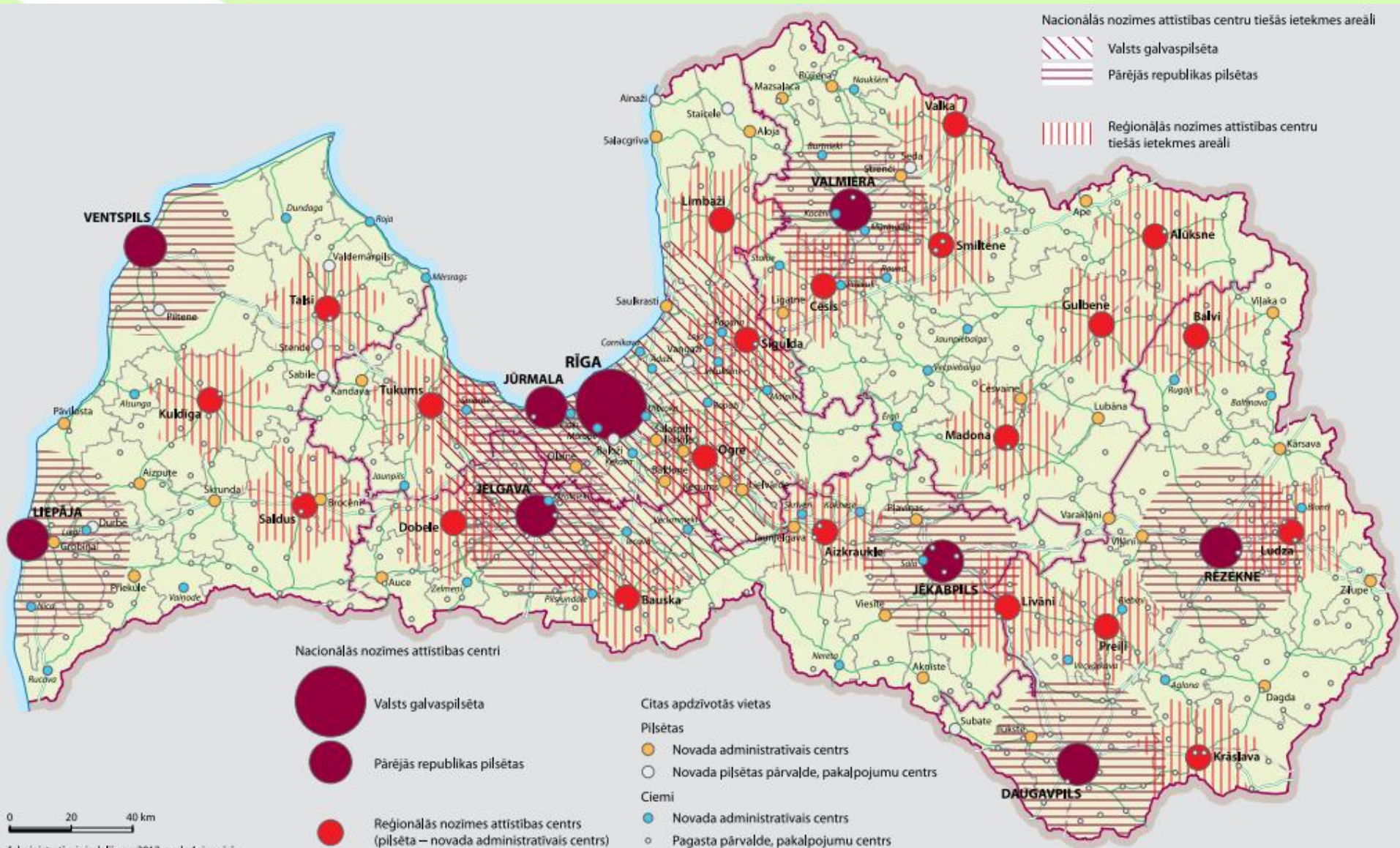
	Pierīgas novadi (lati/1 iedz.)	Citu reģionu novadi (lati/1 iedz.)
Izglītība	243	267
Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	138	117
Sociālā aizsardzība	55	65
Vispārējie valdības dienesti	51	60
Atpūta, kultūra un reliģija	51	59
Ekonomiskā darbība	46	63
Vides aizsardzība	20	8
Sabiedriskā kārtība un drošība	11	4
Veselība	2	3
Procentmaksājumi	38	11

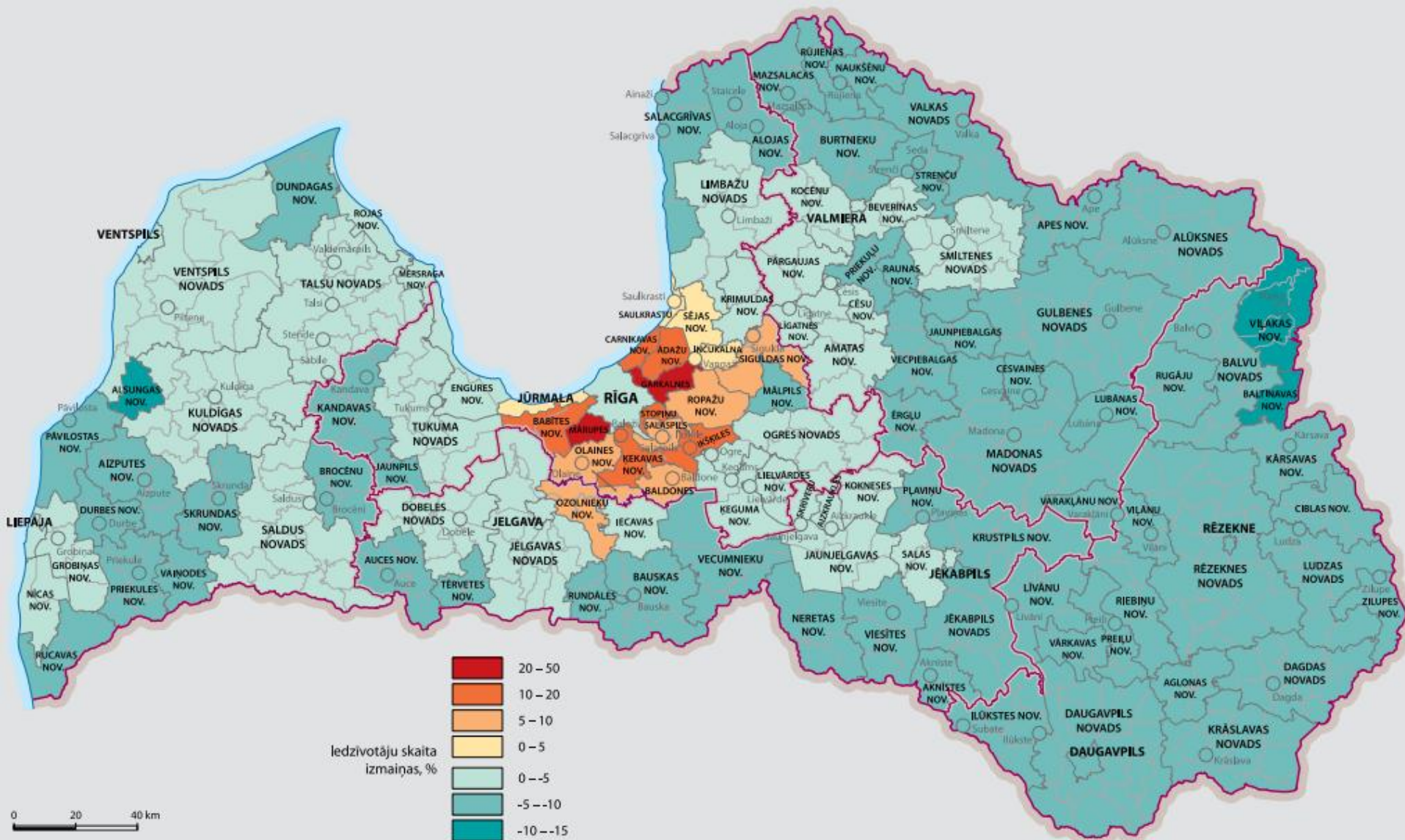
Rīgas PR ir ļoti atšķirīgs

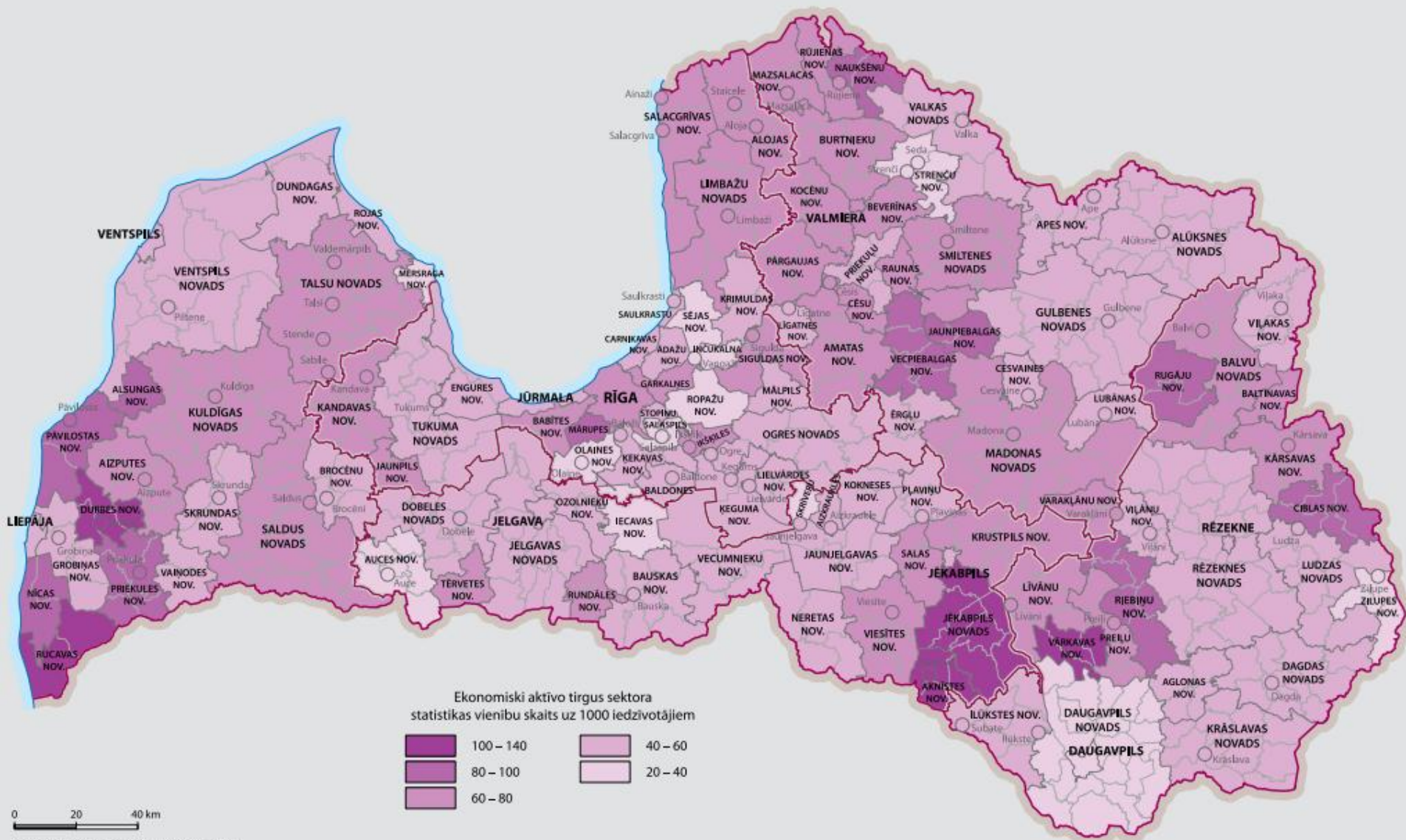
Pilsētu ietekmes areāli

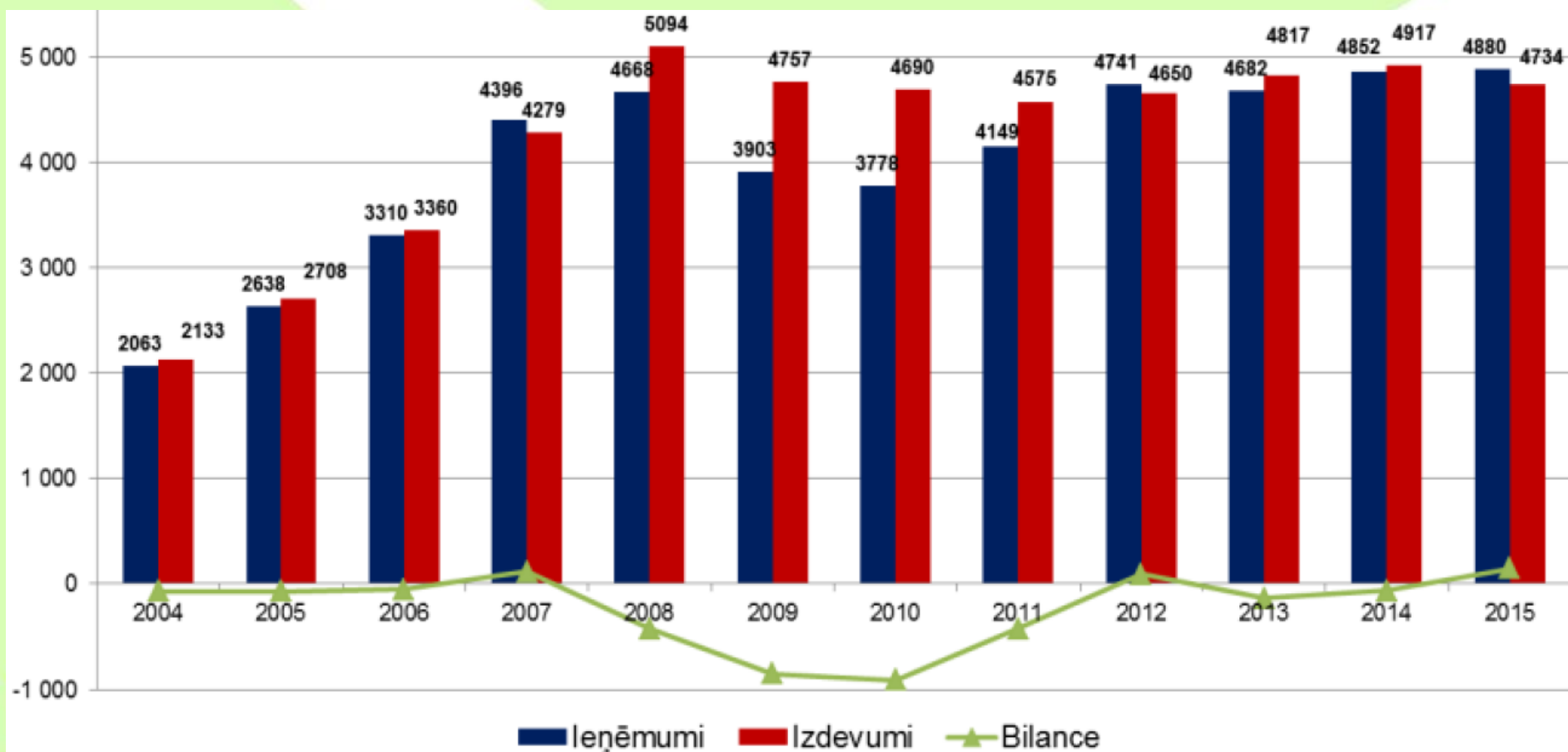
Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2007.-2012.

Ekonomiskās attīstības tendences Latvijā (ekonomiski aktīvās vienības)

Valsts konsolidētā kopbudžeta attīstības tendences un prognozes

NAP 2014.-2020. REDZĒJUMS

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Prioritāte "Tautas saimniecības izaugsme"

- [127] Valsts un pašvaldību infrastruktūras (**industriālās infrastruktūras pieslēgumi**) sakārtošanas programma privāto **lielo investīciju piesaistei**
- [132] Uz **eksportu orientētu tūrisma produktu veidošana**, izmantojot reģionu unikālo, dabas un kultūrvēsturisko mantojumu, reģionos izveidoto infrastruktūru un kurortoloģijas pakalpojumu potenciālu
- [154] Plānveidīga, vispusīga un kvalitatīva cilvēkresursu un valsts sniegto pakalpojumu attīstība, nodrošinot nepieciešamo kompetenču un **sadarbības mehānismu pilnveidi publiskās pārvaldes darbības efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai**, normatīvo aktu kvalitātes uzlabošana un prasību pārbaude, novēršot iespējas neadekvāti striktu prasību noteikšanai un pārņemšanai nacionālajā likumdošanā, maksimāli samazinot administratīvo slogu
- [201] **Pašvaldību energoplānu izstrāde**, paredzot kompleksus pasākumus energoefektivitātes veicināšanai un pārejai uz atjaunojamiem energoresursiem
- [202] Energoefektivitātes programmas valsts un pašvaldību **sabiedrisko ēku sektorā**
- [203] Atbalsta programmas **dzīvojamo ēku energoefektivitātei un pārejai uz atjaunojamiem energoresursiem**
- [206] Atjaunojamo energoresursu izmantošana enerģijas ražošanā, samazinot atkarību no fosilajiem energoresursiem, un **energoefektivitātes veicināšana centralizētajā siltumapgādē**

Prioritāte "Cilvēka drošumspēja" I

- [248] Jauniešu nodarbinātības veicināšana, t.sk. (a) karjeras izglītības sistēma, (b) jauniešu pēc profesionālās un/vai augstākās izglītības pabeigšanas integrācija darba tirgū, t.sk. uzņēmējdarbības uzsākšana, (c) **atbalsta pasākumi jauniešiem – bezdarbniekiem pirmās darba pieredzes iegūšanai**, (d) **profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras un aprīkojuma pilnveide**
- [249] **Sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju un bezdarbnieku konkurētspējas un piekļuves darba tirgum veicināšana**, nodrošinot aktuālu motivācijas, prasmju uzlabošanas un kompetenču celšanas, izglītības un sociālā atbalsta (t.sk. pagaidu darba iespējas) pakalpojumu pieejamību
- [250] **Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas formu daudzveidošana**
- [291] Iespēju radīšana talantu atklāšanai un izkopšanai, t.sk. **atbalsts jauniešu tehniskās jaunrades centriem, skolēnu vasaras mācību nometņu, zinātnisko semināru, konkursu un zinātnisko projektu nodrošināšana**

Prioritāte "Cilvēka drošumspēja" II

- [311] **Veselīga un aktīva dzīvesveida paraduma nostiprināšana sabiedrībā** kopumā, nostiprinot veselības veicināšanas sadarbības tīklus:
 - (a) veselīga uztura, aktīva dzīvesveida un garīgas veselības veicināšana,
 - (b) **bērnu un jauniešu sporta un tautas sporta attīstība,**
 - (c) veselības mācības iekļaušana skolu programmās, (d) atkarību izraisošo vielu un procesu prevencija
- [337] **Atbalsts nacionālās identitātes veidošanai,** kultūras mantoto un jaunradīto vērtību (mūsdienīga māksla, tautas māksla, filmas un literatūra) iedzīvināšanai, veicinot dažādu sabiedrības grupu sadarbību
- [338] Kvalitatīva pilsoniskās līdzdalības veicināšana un **publiskās pārvaldes komunikācija ar sabiedrību jautājumos, kas visvairāk skar cilvēkus**

Prioritāte "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" I

- [388] **Piedāvājumu komplektēšana (paketēšana) un sagatavošana potenciālajiem investoriem** (komplekss piedāvājums, t.sk. finanšu instrumenti, infrastruktūras un darbaspēka resursu risinājumi) investīciju projektu piesaistei industriālajās un kūrorta teritorijās [Aptveramā teritorija: Nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centri un to piegulošā teritorija]
- [391] **leviest pilnveidotu valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu**, balstoties uz administratīvi teritoriālās reformas rezultātu novērtējumu
- [393] Mazo ostu un uzņēmējdarbību veicinošas infrastruktūras attīstība piekrastē
- [410] **Reģionālo autoceļu sakārtošana**, priekšroku dodot autoceļiem, kuri savieno nacionālās un reģionālās nozīmes attīstības centrus
- [411] **Vietējo autoceļu un pievadceļu sakārtošana**, priekšroku dodot autoceļiem, kuri savieno apdzīvotās vietas ar reģionālas nozīmes attīstības centriem, kā arī lauksaimniecības, pārtikas ražošanas un mežsaimniecības uzņēmumiem, un uz kuriem ir lielāka satiksmes intensitāte

Prioritāte "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" II

- [413] **Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana vienotā autobusu un vilcienu maršrutu tīklā**, nodrošinot lauku iedzīvotājiem iespējas nokļūt reģionālas nozīmes attīstības centros, un no tiem nacionālas nozīmes attīstības centros un galvaspilsētā (pagastu savienojums ar 21 + 9, vismaz divas reizes dienā)
- [415] Digitālā satura un citu produktu veidošana un **e-pakalpojumu attīstība**, paplašinot pakalpojumu pieejamības un izmantošanas iespējas ekonomiskajā darbībā, kā arī iedzīvotāju e-prasmju pilnveide
- [417] **Noteikt un ieviest publisko un sabiedrisko pakalpojumu grozu dažādiem apdzīvojuma līmeņiem**: a) pakalpojumi nacionālās un reģionālās nozīmes centros (9+21); b) pakalpojumi lauku teritorijās (ārpus nacionālās un reģionālās nozīmes centriem)
- [436] **Uz eksportu orientētu integrētu tūrisma, kultūras, veselības un dabas kapitāla infrastruktūras, pakalpojumu un produktu piedāvājuma attīstība**
- [437] **Atbalsts kultūras iestāžu, vietējo uzņēmēju un tradicionālo amatnieku darbībai**, veidojot produktus un pakalpojumus uz materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma bāzes
- [442] **Atkritumu šķirošana un dalīti savākto atkritumu pārstrāde**

16.10.2012. MK noteikumu nr.711 ietekme uz AP izstrādi

- Pašreizējās situācijas analīzi iespējams aktualizēt pastāvīgi
- Apstiprināto investīciju plānu iespējams aktualizēt ar domes lēmumu
- Ieviesta uzraudzība (uzraudzības pārskatu izstrāde)

AP saturs

- teritorijas attīstības plānošanas dokuments
- vidējam termiņam (7 gadiem)
- izstrādā saskaņā ar vietējās pašvaldības attīstības stratēģiju, izvērtējot citus nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus

Pašreizējās situācijas raksturojums un analīze

Stratēģiskā daļa (līdz 7 gadiem)

Rīcības plāns (t.sk. investīciju plāns)
(vismaz 3 gadiem)

Pārskats par publisko apspriešanu

Uzraudzības kārtība

Būtiskākie uzstādījumi

- Maksimāli samazināt nozaru plānošanas dokumentu skaitu vietējā līmenī – maksimāli vairāk integrējot AP
- Investīciju plānu pilnveidošana, konkretizēšana, lai tie var tikt izmantoti arī nozaru ministriju darbā

Nozaru politiku vadlīnijas pašvaldībām

- Vadlīniju mērķis:
 - nodrošināt nozaru jautājumu risināšanu “uz vietām”
 - informēt par nozaru politiku prioritātēm, kas būtu jāievēro plānojot un īstenojot vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošana dokumentus
- Pielikums VARAM izstrādātajos metodiskajos ieteikumos attīstības programmu izstrādei
- Aktualizēšanas biežums pēc izstrādes – reizi gadā (saistībā ar likumdošanas izmaiņām, atbalsta iespējām utt.)

Nozaru politiku vadlīniju tematiskais aptvērums I

1. Vadlīnijas vispārējās izglītības jomā (pirmsskolas, pamata un vidējā izglītība)
2. Vadlīnijas pieaugušo izglītības jomā
3. Vadlīnijas sporta jomā
4. Vadlīnijas jaunatnes politikas jomā
5. Vadlīnijas profesionālās izglītības jomā
6. Vadlīnijas kultūras jomā
7. Vadlīnijas nodarbinātības jomā
8. Vadlīnijas bērnu un ģimenes politikas jomā
9. Vadlīnijas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā
10. Vadlīnijas vienlīdzīgu iespēju politikas jomā (vadlīnijas personu ar invaliditāti tiesību jomā)
11. Vadlīnijas vienlīdzīgu iespēju politikas jomā (vadlīnijas dzimumu līdztiesības jomā)
12. Vadlīnijas veselības aprūpes un veselības veicināšanas jomā
13. Vadlīnijas dabas aizsardzības jomā
14. Vadlīnijas ūdens resursu apsaimniekošanas jomā
15. Vadlīnijas atkritumu apsaimniekošanas jomā

Nozaru politiku vadlīniju tematiskais aptvērums II

16. Vadlīnijas gaisa kvalitātes un trokšņa jomā (attiecināmi tikai Pierīgai un Daugavpils novadam)
17. Vadlīnijas zemes dzīļu aizsardzības jomā
18. Vadlīnijas vienas pieturas aģentūras principa ieviešanai pakalpojumu sniegšanas jomā
19. Vadlīnijas satiksmes un sakaru jomā
20. Vadlīnijas enerģētikas un energoefektivitātes jomā
21. Vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstības jomā (inovācija)
22. Vadlīnijas investīciju un eksporta jomā
23. Vadlīnijas tūrisma jomā
24. Vadlīnijas uzņēmējdarbības vides sakārtošanas jomā
25. Vadlīnijas meža apsaimniekošanas un zemes pārvaldības jomā
26. Vadlīnijas lauksaimniecības un lauku attīstības jomā
27. Vadlīnijas sabiedriskās kārtības un drošības jomā

Saturiskais aptvērums

1. Būtiskākie normatīvie akti, to saturs attiecībā uz pašvaldībām
2. Galvenie nozares politikas plānošanas dokumenti, to saturs attiecībā uz pašvaldībām
3. Nozares prioritātes, atbalsta virzieni 2014.-2020.gadam, t.sk. Eiropas līmeņa iniciatīvas / aktualitātes
4. Ieteikumi pašvaldībām pasākumu un rīcību plānošanā (ieteikumi nozares atspoguļošanai attīstības programmā (terminoloģija, nozares attīstību raksturojošie rādītāji, saistītās nozares utt.))
5. Ieteikumi pašvaldībām prioritāro projektu noteikšanai, ieteikumi sadarbības projektiem / formām, ieteikumi pasākumu / investīciju projektu teritoriālajai diferenciācijai, t.sk. pakalpojumu teritoriālajam izvietojumam
6. Sadarbībā ar nacionāla līmeņa institūcijām risināmie jautājumi (nacionāla mēroga problēmu / risinājumu atspoguļošana pašvaldību attīstības programmās)
7. Ministrijas darbinieki, ar kuriem var konsultēties, izstrādājot pašvaldību attīstības programmas

Paldies par uzmanību!

